

Připomínky ČMOS PŠ

k návrhu vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění vyhlášky č. 270/2017 Sb.

Obecné připomínky:

- V poměrně krátké době následuje (za novelizující vyhláškou č. 270/2017 Sb.) další novela vyhlášky č. 27/2016 Sb. Tato praxe je v příkrém rozporu s požadavkem na stabilitu, předvídatelnost a jistotu právního prostředí pro činnost škol a školských zařízení i s požadavkem na snižování administrativního zatížení. Potvrzují se tak obavy, že tzv. inkluze byla připravena příliš rychle, bez potřebných analýz a ověřování dopadů do činnosti školství.
Návrh není předkládán z důvodů špatného legislativního zpracování právních předpisů, ale vysloveně z důvodů chybných odhadů ekonomických dopadů prováděných změn.
- Cílem novely vyhlášky, jak konstatuje důvodová zpráva, je snížit výdaje na společné vzdělávání. Hlavním prostředkem dosažení tohoto cíle je zlevnění podpůrných opatření personální povahy vyjádřené v normované finanční náročnosti. Toho se dosahuje
 - snížením platové třídy u části asistentů pedagoga
 - snížením platového stupně, z něhož vychází normovaná finanční náročnost
 - snížení rozsahu poskytovaných podpůrných opatření (snížení úvazků).
- ČMOS PŠ vyslovuje obavu, že se navrhovaná opatření negativně promítnou do činnosti škol a ztíží vytváření podmínek pro úspěšný průběh společného vzdělávání. Problémy mohou vnikat i v pracovněprávní oblasti při realizaci navrhovaných změn spojených se změnami sjednaných pracovních podmínek zaměstnanců (např. změny úvazků).
- Navržená novela jednoznačně neřeší problém možnosti doporučit asistenta pedagoga do speciální školy. Z praxe je známo, že ředitelé těchto škol velice obtížně ve svých rozpočtech hledají finanční prostředky na asistenty

pedagoga a pomůcky. Bylo by možno považovat za diskriminační, pokud by žáci těchto škol neměli nárok na podpůrná opatření. Práce poradenských zařízení bez stanovení přesných pravidel (komu a za kolik) je výrazně ztížena.

- Praxe vyžaduje rovněž řešení problému, na který upozorňují zejména mateřské školy.

Jde o rozpor mezi stanovením výše úvazku u dětí s vážnými poruchami chování (např. ADHD s projevy agresivity, hyperkinetický syndrom, poruchy autistického spektra aj.) a délkou pobytu těchto dětí v MŠ.

Např. asistent pomáhá zvládat náročnost vzdělávání (které v MŠ probíhá v průběhu celého dne) 4 hod. denně. Škola je však v provozu 11 hod. a zákonní zástupci, kteří sami obtížně zvládají agresivní projevy svého dítěte, celou provozní dobu využívají. Jsou tak instruováni jednak školským poradenským zařízením, které jim sděluje, že záleží jen na nich, jak dlouhou délku docházky zvolí a absence jakéhokoli právního předpisu, který by situaci pootočil, jim dává de facto za pravdu.

Nedojde-li k úpravě v této věci, tj. délka vzdělávání dítěte s poruchami chování by odpovídala délce úvazku přímé pedagogické činnosti pedagogického asistenta, hrozí nebezpečí, že výrazně poklesne kvalita vzdělávacího procesu ve školách. Ve výše uvedeném případě probíhá vzdělávání 4 hod. denně a ve zbývajících 7 hodinách se učitelka věnuje pouze dítěti ve SVP ve snaze zabránit tomu, aby jeho agresivní projevy neohrozily zdraví dalších dětí ze skupiny a vzdělávání ostatních dětí v dané třídě v podstatě „neprobíhá“. Vedle rodičů jsou nespokojeni i učitelé, kterým daný průběh inkluze neumožňuje realizovat vzdělávací proces v dané třídě v požadované kvalitě a získávají tak k inkluzi jako takové negativní postoj.

Připomínky k jednotlivým částem návrhu:

- 1) – bod 1 a 2 návrhu:

§ 5 odst. 3 a § 5 odst. 4

V úvodu dalšího textu neuvádět, že asistent pedagoga „zajišťuje“, ale uvést že „vykonává přímou pedagogickou činnost a dále rozvést, v čem tato činnost spočívá.

2) – bod 7 návrhu

Příloha č. 1, oddíl 2, tabulka včetně poznámek pod čarou č. 4 až 8.

Poznámka pod čarou č. 4 odkazuje na nařízení vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě. V současné době je již publikováno (a tedy v platnosti) nové nařízení vlády č. 341/2017 Sb., které nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2018. Doporučujeme proto v poznámce pod čarou č. 4 uvést číslo a název nového nařízení vlády.

3) – bod 11 návrhu

Příloha č. 1, oddíl 3, tabulka Podpůrná opatření čtvrtého stupně bod 5 personální podpora

V části IV. 5.5. B je uvedeno:

„Rozsah práce a) a b) 0,25 úvazku nezbytné přímé pedagogické činnosti při výuce podle potřeb žáka (10 hodin týdně)“

- bod 12 návrhu

Příloha č. 1, oddíl 3, tabulka Podpůrná opatření pátého stupně bod 5 Personální podpora

V části V. 5.1. a v části V. 5.2. je uvedeno:

„Rozsah podpory: celý úvazek nezbytné přímé pedagogické činnosti při výuce podle potřeb žáka (40 hodin týdně).“

V části V. 5.5. B

„Rozsah práce: a) a b) 0,25 úvazku nezbytné přímé pedagogické činnosti při výuce podle potřeb žáka (10 hodin týdně).“

Z citovaných ustanovení návrhu vyplývá, že se vychází z rozsahu přímé pedagogické činnosti asistenta pedagoga v počtu 40 hodin týdně. To je však ve zřejmém rozporu s ustanovením § 22a) odst. 1 zákona č. 563/2014 Sb., o pedagogických pracovnících, kde je uvedeno, že „pedagogičtí pracovníci vykonávají v pracovní době

a) přímou pedagogickou činnost,

b) práce související s přímou pedagogickou činností.“

Zákon tedy předpokládá existenci a neoddělitelné spojení dvou částí pracovní doby pedagogického pracovníka, a není proto možné, aby jeho pracovní doba byla tvořena pouze výkonem přímé pedagogické činnosti.

Jsme si vědomi, že v příloze k nařízení vlády č. 75/2005 Sb., bodě 14.4. je u pozice „asistent pedagoga“ uveden týdenní rozsah hodin přímé pedagogické činnosti v rozpětí 20 až 40. To je pak zřejmě východiskem pro názor, že asistentu pedagoga lze stanovit přímou pedagogickou činnost v rozsahu až 40 hodin týdně. Ovšem ze skutečnosti, že se jeden předpis dostává do rozporu se zákonem, nelze vyvozovat, že se tím připouští možnost protizákonného ustanovení i v jiném předpise.

Uvedený problém by měl být řešen co nejdříve, jednak z důvodu zajištění obsahového souladu právních předpisů a jednak proto, že vzhledem k počtu asistentů pedagoga působících ve školách nejde o problém okrajový.

Nelze přehlížet ani skutečnost, že značný rozsah rozpětí přímé pedagogické činnosti asistentů pedagoga v nařízení vlády č. 75/2005 Sb., umožňuje problematické manipulace při určování rozsahu přímé pedagogické činnosti, při sjednávání kratší pracovní doby apod. Poznatky z praxe dokládají, že jsou přitom obcházeny základní zásady pracovněprávních vztahů zakotvené v § 1a) zákoníku práce.

Tato připomínka je zásadní

4) – Příloha č. 1, část B, oddíl G.II.2

Přidat možnost těchto pomůcek

F.II.2.2	Přehledy učiva	500 Kč
F.II.2.4	Upravené pracovní listy (např. zjednodušení struktury, zvýraznění klíčových slov)	1 000 Kč

5) Část II Přejícná opatření, odst. 2

V odůvodnění (čl. II. bod 2) se k tomuto bodu uvádí, že z důvodu zájmu na co nejehospodárnějším využití finančních prostředků státního rozpočtu je nutné upravit v přechodných ustanoveních režim již vzniklých právních vztahů a změnit normovanou finanční náročnost rovněž u stávajících podpůrných

opatření doporučených za dosavadní právní úpravy. Bod 2 vyhlášky tedy stanovuje, že ode dne nabytí účinnosti této novely se normovaná finanční náročnost bude řídit jejími pravidly.

Toto navrhované ustanovení odmítáme jako nepřijatelné.

Podle již stanovených podpůrných opatření byli do pracovního poměru přijati asistenti pedagoga se zařazením do 8. platové třídy v řadě případů i na dva roky (např. do 31. 8. 2019). Nelze tedy akceptovat, že od 1. 1. 2018 obdrží škola finanční prostředky dle normované finanční náročnosti na asistenta pedagoga odpovídající 5. platové třídě a 4. platovému stupni. Z jakých zdrojů pak mají být uhrazeny dosavadní platové nároky zaměstnanců (asistentů)? Nová pravidla, pokud budou přijata, by se měla vztahovat až na nově uzavírané pracovněprávní vztahy, to je po účinnosti novely vyhlášky.

Tato připomínka je zásadní

10. 11. 2017

Mgr. František Dobšík
předseda